

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte, nu se înapoiază.

La

invită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 3 August st. v.

Peste puține zile, la 15/27 August, „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“, își va ține adunarea generală din est-an și anume, după hotărârea luată în anul trecut, în părțile despre apus ale țării, la Gherla.

Asociațiunea aceasta există acum de un pătrar de secol, a ținut adunări în toate părțile țării, are „despărțăminte“ în toate centrele de poporațiune mai însemnate: o scim cu toții, îi cunoaștem tendințele, puținii vor fi între noi, care n'au luat parte la lucrările ei.

Mulți dintre noi nu vor fi poate mulțumiți cu rezultatele acestei lucrări. Le punem acelor în vedere, că grele de tot au fost timpurile, prin care am trecut, și că tocmai nemulțumiți fiind cu rezultatele de până acum, trebuie să punem umăr la umăr, ca să obținem de aici înainte rezultate mai mari.

Scopul urmărit de reuniune e indicat chiar în numirea ei.

Ne-am asociat înainte de toate „pentru literatura română“, adică pentru-ca să încurajăm lucrarea literară și să propagăm gustul literar la Români.

Și nu va tăgădui nimeni, că mult a făcut „Asociațiunea“ noastră în această privință.

Înainte de toate, încă în ședința a treia, ținută la 25 Octomvrie 1861, prima adunare a indicat, după propunerile făcute de dl G. Barițiu, direcțiunea lucrării noastre literare, ba a croit chiar un plan, precisând cestiunile, de care vom avea înainte de toate să ne preocupăm.

Publicăm acest plan cu atât mai virtos, cu cât el ne arată învderat și tendințele „Asociațiunii“.

Fără îndoială multe dintre cestiunile cuprinse în acest plan nu au fost studiate și multe dintre studiile ce s'au făcut, nu răspund poate la așteptările generale. De aceasta însă nu „Asociațiunea“ e vinovată: ea a încurajat, pe cât 'i-a stat în putință, puținele puteri literare, de care dispunem, atât prin premii, cât și mai ales dându-le ocaziune, ca, în adunările ei generale, să se convingă despre răsunetul ce află lucrarea lor în publicul român.

Mai mult încă a contribuit „Asociațiunea“ la propagarea gustului literar între Români, atât prin aceea, că a întemeiat în deosebitele părți ale țării biblioteci, cât și mai ales prin adunările ei generale, în care a lăsat cunoscințele privitoare la literatura română și 'i-a deprins pe Români a se preocupa de cestiuni literare.

Dacă cu toate aceste publicul nostru cetitor nu e încă destul de mare, nu „Asociațiunea“ e vinovată.

Clasa cultă română e încă prea mică în proporțiune cu numărul total al Românilor și se compune parte mare din oameni crescuți prin scoli maghiare ori germane, care nu cunosc literatura română și ori nu cetesc nimic, ori au deprinderea de a ceti produse literare maghiare ori germane.

Și de aceea cea mai de căpetenie preocupare a „Asociațiunii“ a fost sporirea societății culte române.

Înainte de toate ea a îndemnat pe părinții români să-și dea copiii la școală și a ajutat pe tinerii mai talentați, dar lipsiți de mijloace, să-și urmeze studiile. Și e însemnat contingentul, pe care „Asociațiunea“ l-a dat astfel pentru clasa cultă română.

Mai mare încă e contingentul, pe care ni l-a dat prin adunările ei generale, care au strâns legăturile sociale între părțile mai nainte răslețe ale clasei culte române. Mulți Români aruncați de soarte afară de cercurile române, cu ocaziunea adunărilor generale, la balurile și la concertele „Asociațiunii“, au reîntreat în ele, și nu odată am avut mulțumirea de a vedea frați de ai noștri plângând de bucurie, că s'au regăsit pe ei înșiși în mijlocul nostru, că este și în mijlocul poporului român un puternic curent spre înălțare și că pot lua și ei parte la lucrarea începută pentru ridicarea neamului lor.

Dacă cu toate aceste mică încă și slabă e societatea cultă română, tot nu „Asociațiunea“ e vinovată. Mulți dintre aceia, care ar fi avut s'o sporească, au părăsit țeara, multora dintre cei rămași aici le este oprit a păstra legăturile cu frații lor, și părintele român se teme a-și da copilul la învățătură, când știe, că prin aceasta îl expune la o soarte grea, la soarta celui ce nu află nici adăpost, nici odihnă în țeara sa.

Și nu e treaba „Asociațiunii“, ca să ne scape de acest rău.

Acum, în sfârșit „Asociațiunea“ a făcut un nou pas înainte spre realizarea scopului ce urmărește, și fără îndoială acesta e cel mai însemnat din toți cei făcuți până acum. Când e vorba de propagarea gustului literar, de sporirea contingentului de cetitori români și în genere de ridicarea nivelului etic a clasei culte române, trebuie să ne gândim mai presus de toate la creșterea femeii române potrivit cu exigențele legitime ale generațiunilor aji în viață.

„Asociațiunea“ a luat asupra ei sarcina de a le da într'un institut susținut de ea părinților români toate înlesnirile posibile, ca să-și înzestreze copilele cu o asemenea creștere.

Și când dicem „Asociațiunea“, dicem noi clasa cultă română din Ardeal, căci nu este în Ardeal Român cu pretenții de om cult, care nu se simte dator a lua parte la lucrarea culturală, pe care o

conduce „Asociațiunea“. Noi toți, care rîvnim la stima și la iubirea fraților noștri, cu toții am luat asupra noastră sarcina, cu toții trebuie să fim pîntrunși de convingerea, că nu e vorba de un lucru privat, ci de un mare interes național.

Românii din Ardeal, acest neam de oameni înzestrați cu nisce aptitudini atât de frumoase, sînt rămași înderăt, de batjocura vecinilor lor, parte pentru-că nu li s'a deschis cale largă spre dezvoltare, parte pentru-că cultura nu li s'a prezentat încă astfel, ca să fie accesibili pentru dînsa. Vorba e acum să adaptăm potrivit cu firea lui cultura, pe care noi am primit-o dela alții, pentru-că numai astfel poate să o primească. Noi sîntem chemați a stabili legătura și puțința înțelegerii între ei și ceilalți concetățeni ai lor.

Aceasta e cauza, în interesul căreia „Asociațiunea“ ne chiamă pe ziua de 15/27 August la Gherla.

Dar' anume în împregiurările actuale adunarea dela Gherla mai are și o altă importanță, pe care noi, ca diar politic, trebuie să o accentuăm.

Ne plângem mereu, că nu ni se lasă libertatea de dezvoltare.

De sigur nu noi vom dice, că aceste plângeri nu sînt întemeiate. Ele sînt întemeiate, atât de întemeiate, încât numai speranța, că mai curînd ori mai tîrziu ni se va lăsa libertatea de dezvoltare, numai această speranță ne mai poate mîngăia. De aceea ne-am dat totdeauna sîlința de a ține mereu viuă această speranță în inimile Românilor și am profitat de toate ocaziunile spre a-i întări în ea.

Le dicem dar' și acum fraților noștri: Duceți-vă la adunare, ca să simțiți că trăiți într'o țeară, în care libertatea nu poate să peară de tot.

Ori-care ar fi discușiunile dintre noi și Maghiari, ori-cât de grea ar fi pozițiunea noastră față cu actualul guvern, ori-cât de lărmuitori ar fi concetățenii noștri elujeni, națiunea maghiară ține destul la reputațiunea ei de popor cu aspirațiuni culturale, pentru-ca să constate cu mîndrie, că putem și astăzi să ne urmăm nesuperați de nimeni lucrarea noastră „pentru literatura română și cultura poporului român“.

Mergeți la adunare, că vă veți întoarce mîngăiați.

Există astăzi o luptă grea aici în Ardeal, dar' e nobilă în ultima analiză această luptă.

Maghiarii vor să le impună Românilor cultura lor; noi le spunem, că înzadar se trudesce, căci pentru cultura lor Români nu sînt accesibili. N'o primesc, o resping, îi învrăjesc numai, când vor să li-o impună. Noi, care sîntem sînge din sîngele Românului și carne din carnea lui, numai noi putem să fim dascălii lui: dacă noi vom primi cultura. Dacă voiesc dar', ca țeara aceasta să înflorească și ca să înceteze încordările, care s'au

produs între noi, fiindcă nu avem nici unii, nici alții destulă cultură și nu ne putem înțelege, dacă doresc pacea, ei trebuie să ne lase pe noi să adunăm în noi cultura și s'o adaptăm potrivit cu firea Românului.

Să mergem la adunare și ne vom întoarce mai tari în speranța, că mai curînd ori mai tîrziu concetățenii noștri maghiari o vor înțelege-o aceasta și vor înceta a-și mai risipi puterile, opintindu-se a face o treabă, pe care numai noi o putem scoate la capăt.

O voce germană despre biserica greco-orientală din Ungaria.

(Urmare și fine.)

„Se înțelege, respingerea aceasta nu împedecă, ca cu toate aceste numeroși preoți gr-or. să nu-și prezenteze cererile lor pentru ajutoare ministrului, care pe această cale află privilegiu să-și valideze declararea, în urma căreia „el are să întreprindă ajutorarea preoției chiar și cu încungiuirea autorităților bisericesti“. Neobservarea hotărîrii sinodale din partea clerului gr-or. însușă fără îndoială din punct de vedere al ordinii și disciplinei canonice oare-care îngrijiri, deoarece prin o astfel de slăbire a raporturilor, foarte ușor se poate deschide calea la multe abuzuri și inconveniențe; cu toate aceste pași multor preoți sînt excusabili în fața lipsei și strîmtoarei materiale, cu care au a se lupta cea mai mare parte dintre preoții români din Transilvania. Pentru stat rămîne însă prelungă tot succesul exterior, acea fatalitate, că prelungă odiul unei turburări a relațiilor interne bisericesti și prelungă sarcina financiară, mai există și aceea simțire chinuitoare, că preoția subvenționată și atitudinea sa politică-națională nu ofere nici o garanță sigură.

„În urma acestor măsuri au prins iritațiunea și agitația adînci rădăcini în spiritele române, și nu trebuie, decât să arunci o privire în coloanele diarelor române, spre a te convinge despre patima, ce domnesce aici. O revistă lunară de curînd întemeiată: „Romänische Revue“ (Pesta) edată de Dr. Corneliu Diaconovich, dă expresiune semnificativă acestor sentimente. Acolo se dice între altele: „Românii pretind libertatea egală și o astfel de organizare a țării, care concedă, ca ei să guste neîmpedecați această libertate; ei pretind deci respectarea naționalității lor, exercitarea nealterată a moravurilor și datinelor și ca să se poată servi de toate mijloacele ce convin cu siguranța țării, întru cultivarea limbei și dezvoltarea naționalității lor“. — „Separatismul maghiar“ se privește decătră Români totodată de „cel mai mare dușman al statului ungar“.

„Tot atât de intensivă e mișcarea și între Sârbi, celalalt neam aparținător bisericii gr-or. Poporul sârbesc e mai matur ca Românii în ceea-ce privește politica și poșede în urma pozițiunii sale geografice și în urma legăturilor sale multilaterale cu coreligionarii lui de un neam din Peninsula-Balcanică de asemenea oare care importanță politică, care se extinde cu mult peste puterea numerică a poporului. Causa nemulțumirii și neîncrederii a poporului sârbesc zace în cea mai mare parte de asemenea în organizația imperfectă a autonomiei bisericesti legale, pentru care decurge lupta de vre-o câteva decenii încoaci. N'avem intențiunea, de a percurge toate fazele acestei certe îndelungate, și fie numai amintit, că în anii precedenți cîtă vreme stătuseră Sârbi sub influența conducătorului lor, Dr Swetozar Miletici, această luptă a avut un caracter per eminentiam politic-național, până când astăzi a devenit mai mult o

ceartă internă bisericească a mirenilor în contra tendențelor de stăpânire ale hierarhiei.

„Destinși bărbați sârbi au recunoscut, că prin încopcierea elementului politic cu elementul bisericesc-confesional, trebuie să se păgubească cel din urmă, cu atât mai virtos, cu cât aspirațiunile politice-naționale ale conducătorilor sârbi de pe atunci nu se uniau nici cu pacinica conviețuire a deosebitelor popoare din țeară, nici cu existența unitară a statului ungar, și nici chiar cu monarchia habsburgică. Pentru aceasta s'au făcut de vre-o câțiva ani încoace în mai multe adunări ale bărbaților destinați sârbesci (mai de aproape în Agram la 18 Iunie și în Zombor la 27 Iunie) astfel de declarații politice, care pot să liniștească pe ori-și-ce om nepreocupat despre sentimentele patriotice și loiale ale Sârbilor.

„Cu atât mai hotărât insistă însă acestia prelungă legala lor autonomiă bisericească și școlară, pe care o ved amenințată prin opintirile hierarhice în favorul restabilirii absolutistice puteri episcopale. În Septemvrie a. c. va avea anume ear' să se întrunească după o pauză de șase ani congresul național-bisericesc la Carloviț, spre a termina după puțină organizația bisericească. Într'aceste însă sinodul episcopal sârbesc a pregătit sub influența patriarhului numit pe cale neobicinuită un elaborat despre reforma întregii organizațiuni bisericesci și l-a prezentat guvernului; prin acela se cere o răsturnare completă a legărilor stabiliment și relațiuni actuale. Scopul sinodului, respective al patriarhului merge directe într'acolo, de a exclude pe cât se poate elementul mirenesc dela participarea la guvernarea bisericească și școlară precum și dela administrarea averii bisericesci, și de a concentra toată conducerea și îngrijirea afacerilor bisericesci-scolare sârbesci în mâinile episcopilor, respective în ale patriarhului; — cu alte cuvinte: să se restabileze starea de mai nainte a omnipotenței episcopale.

„În contra acesteia se revoaltă acum majoritatea preponderantă a poporului sârbesc. Ori-și-care s'a putut convinge despre extensiunea și seriositatea acestei mișcări din meetingurile bine cercetate dela Agram și Zombor, precum și din conclusele energice, care s'au adus acolo. Sârbii de dincoace și de dincolo de Drava țin cu multă tărie la autonomia lor bisericească și școlară, garantată prin us, privilegiu și legile statului; ei resping cu hotărâre ori-și-ce amestec al puterii statului în viața internă a bisericeii lor; ei condamnă însă cu tot aceeași energie pe acele autorități bisericesci, care caută a conțeni sau chiar a împedea acțiunea organelor autonome. Ei insistă prelungă susținerea mai departe a scolilor lor, prelungă spriginul statului și a organelor lui în folosul dezvoltării culturale a poporului sârbesc, ei pretind o datațiune mai bună pentru clerul și învățătorii lor etc. și declară, că pentru congresul bisericesc vor alege numai astfel de bărbați, care se deobligă a respecta rezoluțiunile dela Agram și Zombor. Din mai multe părți s'a făcut încercarea de a discredit acele conferențe și rezoluțiunile lor, declarându-le de „radicale“; însă pe nedrept, deoarece amândouă se mișcă pe teren legal și sunt moderate atât în ceea ce privește intenția, cât și cu privire la expresiuni. Cu toate acestea elementul hipereletrical se simte foarte neliniștit și caută a pacta cu Sârbii conservativi, și anume cu funcționarii de stat, cu judecătorii, procurorii etc. Acești

„notabili sârbi“ au convocat pe 3 August a. c. o conferență la Pesta, unde ar avea oare-cum să se întâlnească în mod public împreunarea cu clerul înalt. E însă de temut, că acești oameni, altcum foarte de omenie, și năsuțele lor binevoitoare nu vor avea nici un rezultat, deoarece acestora le lipsesc cu desăvârșire aderenții în popor. Neîncrederea Sârbilor față cu episcopatul și îndeosebi față cu patriarhul lor, a prins deja rădăcini adânci, și ar trebui să se scoată la iveală o mulțime de fapte plausibile, spre a pute înlătura această relațiune respingătoare și aproape dușmănoasă, și spre a produce stări mai favorabile. Spre aceasta ar fi de lipsă la toată întâmplarea și în linia primă o prevenire din sus.

„Acestor momente neliniștitoare în sinul bisericeii greco-orientale a Românilor și Sârbilor din Ungaria, se mai alătură încă pozițiunea cu puțin mai mulțumitoare a aceleiași bisericeii în învecinatele provincii, Bosnia și Herțegovina, unde nu de mult a demisionat metropolitul, pentru-că se vedea pe sine și pe credincioșii sei scurtați și amenințați prin propaganda catolică. Se poate, că aceasta e numai un pretext; în pasul metropolitului din Sereievo există însă totuși oare-care avertisare importantă: că relațiunile din Balcani, și anume cu privire la biserica greco-orientală, aci atât de însemnată, încă nici pe departe nu sunt regulate și aduse la o stare îmbucurătoare pentru oare-care durată.

„Până când vor mai exista aceste relațiuni regretabile, dușmanii ordinii actuale a lucrurilor din Ungaria, Transilvania și Croația, precum și din țările ocupate Bosnia și Herțegovina și din învecinatele state sudslavice, vor avea privilegiu destul spre a se amesteca și a întreține neîncrederea, neliniștea și nemulțumirea. Privite din acest punct de vedere mișcările în biserica greco-orientală din Ungaria și țările învecinate, nu au să producă de loc indiferențism, ci merită o importanță mai mare, decum li se dă.“

Din actele privitoare la urdirea „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“.

Propozițiunile dlui Georgiu Barițiu, destinate spre a se elabora și după împregiurări spre a se premia.

1. Pentru cărți școlare, pe care au să le propună respectivele corpuri profesoresci.
2. Compendii din istoria Transilvaniei, compus așa, ca acela să se poată introduce și în gimnaziul mic, să fie și de lectură pentru publicul mijlociu. Se înțelege de sine, că această istorie trebuie să fie cu toată luarea aminte la toate mișcările vieții publice și naționale ale Românilor transilvaneni, să aleagă fântănilor istorice cu toată putincioasa critică, să nu cruțe și să nu țină nici o parte.
3. Starea agriculturii la Români transilvaneni. Scriere comparativă, atât cu referință la Români locuitori în diferitele ținuturi ale patriei, cât și cu referință la modul cultivării pământului între Sași și Săci, și earăși în comparațiune cu Italia-de-sus, cu Elveția și cu Boemia. În legămintele cu aceasta:
 - a) Înrîurirea științei chimice asupra agriculturii.
 - b) Horticultura sau grădinăria. Suprema necesitate de a o înainta cu toate mijloacele între Români.

c) Pomăria. Întru asemenea.

d) Cultura pădurilor: toată putincioasa lor cruțare, pe unde se află; sădire de păduri, pe unde lipsesc.

e) Cultura vermilor de mătăsă. Enumerarea cauzelor, pentru care încercările respectivelor guverne mai virtos de ani 80 încoace nu au putut reuși, ca să introducă acest ram de economie.

f) Restaurarea și încurajarea culturii de stupi în toată țeara.

g) Îmbunătățirea tuturor soiurilor de vite cunute, copitate, lănoase, cum și a păsărilor domestice. În legămintele cu aceasta: deslegarea întrebării: dacă de ani 25 încoace prăsirea de vite și totodată nobilitarea soiurilor la locuitorii români, a înaintat sau a înapoiat. Una sau alta pentru-ce?

4. Descrierea comparativă a locuințelor omenești la Români țereni din punct de vedere igienic, polițenesc și estetic: totodată enumerarea cauzelor, pentru care Români țereni până acum nu s'au îndemnat a-și clădi locuințe din materii mai solide.

5. Descrierea comparativă a porturilor românești din punctul de vedere al folosului cu privire la climă, și totodată din cel estetic. Deslegarea chestiunilor: care din toate porturile românești de ambele sexe poate să fie și mai corespunzător climei și mai frumos, cum și care porturi ar fi să dispară cu totul, sau încă să se mai cultive?

6. Descrierea mijloacelor de nutriment al Românilor din punct de vedere igienic.

7. Deslegarea întrebării: în care ținuturi ale Transilvaniei sunt bărbații români mai puternici și totodată mai muncitori, cum și femeile de o frumseță mai clasică și mai trăitoare (durabilă).

8. Paralela trasă din punct de vedere psihologic și fiziologic între Români transilvaneni cu toți ceilalți Români locuitori în lăuntru monarhiei austriece, și anume cu Bănățenii, cu cei dintre Crișuri, Someș și Tisa în Ungaria și cu cei din Bucovina.

9. Deslegarea întrebării: care sunt mijloacele și căile cele mai sigure ajutoare la întemeierea, îmbunătățirea și perpetuarea scoalelor populare între Români.

10. Colecțiuni de cele mai bune (cinci) balade românești transilvanene.

11. Pentru-ce arta zugrăvirii, cu toată protecțiunea, ce-i dă ritul bisericesc răsăritean, nu poate înainta la Români preste tot?

12. Colecțiunea tuturor inscripțiunilor române tipărite și netipărite, câte s'au descoperit până acum în Transilvania și în țările vecine cu dînsa, însoțite de un comentariu.

13. Cel mai bun compendiu de Medicina forensi.

14. O dietetică populară în trînsă referință la modul viețuirii Românilor.

15. Fora Transilvaniei, a Bănățului și Bucovinei cu numiri românești și cu observațiuni medicale, care să meargă în paralela cu credința sau știința, ce o are poporul despre puterea vindecătoare sau veninoasă a plantelor patriotice.

Alte dispozițiuni.

Administrațiunea să iee măsuri energice spre a complini lacunele din istoria patriei și a națiunii noastre. Spre acest scop însă să se pună

în raport cu toate bibliotecile din patriă și din afară, cum și cu toți istoriografil și istoriofilii. Afându-se de trebuință, să se facă spre acest scop și călătorii științifice.

Istoriografi și istoriografi: Scarlat Rosetti, Generalul Mavro, Ioan Maioreșcu, Dr. A. T. Laurian, Eudosiu Hormuzache, Nicolae Istrate în Moldova, cum și secțiunea ministerială p. cercetarea chirosoavelor mănăstiresci.

Să se recerească manuscrisele lui Samuil Micul și George Șincai dela ministerul din Viena.

Totodată să se poarte grije cu totadinsul de adunarea documentelor pentru istoria bisericească.

Foaia periodică, ce va eși pe spesele Asociațiunii, să se ocupe per eminentiam cu publicarea de documente istorice în original și în traducțiune.

Cronică.

Diua născerii Maiestății Sale Monarhului nostru se va serba în Sibiu cu mare paradă militară, la care vor asista toate trupele, care sînt dislocate în Sibiu. În preseara zilei — în 17 August n. — seara la 7½ oare bandle militare ale regimentelor 51 și 63 (Cluj și Bistrița) se vor aduna în ajustare de marș pe „Hermannsplatz“ dinaintea casarmei celei mari și vor pleca de acolo la 8 oare seara, cântînd marșuri, spre varda principală, unde vor cânta fie-care câte două bucăți, de unde apoi se vor reîntoarce spre casarmă, și anume musica reg. 51 prin strădele urezului, pîntenului și strada Cîsnădiei, ear' musica reg. 63 prin strada măcelarilor și a morii. În 18 August dimineața la 5 oare va fi „reveille“ cu musică prin strădele principale ale Sibiului și se vor descărca de pe locul de exercițiu 24 pușcături de tun. La 9 oare se începe missa campestră pe locul cel mare de exercițiu cu asistarea trupelor dislocate în Sibiu și a întreg corpului de oficeri. Cu acest privilegiu se vor da trei desarge și se vor descărca 24 pușcături de tun. La 1 oară d. am. va avea loc în „Gesellschaftshaus“-ul cel nou un dîner festiv pentru 280 oficeri, sub al cărui decurs va executa musica reg. 51 mai multe piese. După-ce va fi rostit dl comandat de corp, baronul de Schönfeld toastul pentru Monarch, musica va întona imnul austriac și din tunurile de pe locul de exercițiu se vor descărca 24 pușcături.

Direcțiunea căilor ferate ungare de stat publică următoarele: Avisăm publicul călător că pentru trenul orientat expres pe liniile căii ferate ungare, nu sînt valabile decât biletele date anume pentru acel tren. Alte bilete de concesiune, precum bilete anuale, pentru băi etc. nu se pot întrebuița nici chiar prelungă solvirea ulterioară a diferenței de preț. Budapesta 8 August 1885. Direcțiunea.

Cele dintăiu roade ale circularului dlui Trefort relativ la limba maghiară. Sub nr. 307 ex 1885 'i-se scriu învățătorului Dimitrie Angheloni din Păucinesci, protopopiatul Ulpiei-Traiane, următoarele: „Cu viuă părere de reu sînt provocat din partea ven. ordinariat episcopesc a te avisa în urma scriptei venerat aceluia emanată din ședința consistorială din 9 Iulie st. n. nr. 1094 an 1885, că ești suspendat din postul învățătoresc din Păucinesci, fiindcă nu ai satisfăcut până acum articolului de lege XVIII din 1879 de a-ți însuși limba maghiară în propunere, nici nu ai produs un asemenea atestat după cum sa fost arătat ven. ordinariat din partea inspectorului regesc din Deva. Totodată se anunță, cumcă concursul pentru complinirea postului de docent în Păucinesci s'a exersat cu termenul până la 31 August a. c. Dela oficiul protop.

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.
(Urmare.)

Terezka ceti scrisoarea; Ioan era de față și-și dicea: „Ca și cum o aș auți, pe Hana cea veselă, dară fată de treabă; și Iura este om cum se cade, îl cunosc; este cea dintăiu calfă la unchiul, unde e Hana, și decâte ori intram la ei în făurărie, aveam bucurie de Iura. Flăcău cât un munte și meseriaș s'e-i cauți părechea.“

„Dară un cuvînt era acolo, Terezko, pe ăla nu l-am priceput, eată aici undeva jos, ăsta s'e 'mi-l cetesci încă odată“. Și bunica arăta în scrisoarea la sfîrșit.

„Crobot, nu-i așa?“

„Ce mai e și aceasta, te rog?“

„Așa îi poreclesc în Viena pe Croați“.

„Așadar' este treabă. Ei bine, D-șen s'e-i deee fericire. Dar' cine ar fi gîndit, din ce țeri ajung drăguții acestia unul la altul. Și eată îl chiamă Gheorghe și pe el, — tocmai ca pe răposatul ei tată“.

Cu aceste vorbe bunica îndoi scrisoarea, își șterse lacrima din ochi și se duse s'o strîngă în lădișoară.

Copiii erau nespuse de fericiti, că aveau acasă pe iubitul lor tată. Nu puteau să se uite destul la el și se întreceau vorbind, vrînd s'e-i povestească tatii toate cele ce s'au întîmplat preste anul întreg, ceea-ce însă de mult îi era cunoscut din scrisorile maicei lor. „Dar' o să stai la noi eară întregă, nu-i așa, tăicuță?“ — întrebă Adelca lingșindu-se și netezindu-i tatii barba, ceea-ce totdeauna era bucuria ei.

„Și nu-i așa, tăicuță, când o fi vreme de sanie, o să ne duci în sâniile cele frumoase și să ațrîni și clopoței pe cai? Dl nănaș din oraș a trimis odată după noi astă-earnă, am fost acolo cum măicuța, bunica nu voia să se ducă; dar' mergea așa de bine și suna, de fiecare alerga

în orașel afară să se uite, cine oare vine“, — povestî Vilim. Tata însă nu putea să ajungă la un răspuns, căci eată Ioan începuse earăși: „Oare, scii tăicuță, că am să mă fac pădurar? Până-ce-mi voi fi isprăvit școala, mă duc la dl Beyer pe la munți și Orel se va duce la Riesenburg“.

„Bine, numai tu mai nainte să înveți bine în școală“, zimbî tata, lăsînd băiatului libertatea părerii.

Veniră și prietenii, dl pădurar și dl morar, să primească de bună venire pe oaspele cel iubit. Căscioara se înveseli; chiar Sultan și cu Tyrol alergară cu un fel de bucurie sêlbatică neobișnuită înaintea lui Hector, ca și când ar fi vrut s'e-i spuie noutatea. Stăpînul îi iubia doară, bătaie nu căpătaseră dela vremea, când zugrumaseră bobocii, și de cîte ori îi veniau înainte, îi mîngăia pe cap. Bunica și dicea, vedînd bucuria lor, că dobitoacul bine bagă de seamă, cine îl iubesc și cîte multă vreme ține minte.

„Și cum, contesa s'a însănoțat cu totul?“

întrebă dna pădurăreasă, venind cu copiii să primească de bună venire pe dl nănaș.

„Se spune, că da, dară eu cred, că nu este. Ceva trebuie s'o jignească. Ea de când e pe lume, a fost totdeauna subțire, dară acuma nu mai este decât suflet, și ochii ăia se uită ca din cer. Aș plînge, când o ved, ânger e, nu altceva. Dară și dna principeasă este slăbită de tot, și decînd contesa s'a îmbolnăvit, în casa noastră au și încetat toate plăcerile. Tocmai înaintea boalei era să fie logodită cu un comite. Acesta e dintr'un neam bogat, dna principeasă e bine cu părinții lui și ci-că tare dorește căsătoria aceasta. — „De, nu știu dău“, adause dl Proșek scuturînd neîncredător din cap.

„Și comitele ce dice la asta?“ întrebă muierile.

„Ce să dică — trebuie să fie mulțumit și să aștepte, până-ce fata se va însănoția și dacă moare, poate să poarte dolin, dacă într'adevăr o iubesc. Ci-că vrea să se ducă cu principeasa în Italia“.

(Va urma.)

Grădise 1 August st. n. 1885. Pop Avel Bociat m. p. adm. protop. — Sărmanul învățător, pe care îl atinge această ordinație nemiloasă, se află tocmai la cursul supletor de limba maghiară în Arad. El este om cu familie, și după ce servise întâi patria ca ostaș, apărând-o cu arma în mână, se pune în serviciul scoalei, și acum după un serviciu de 12 ani ca învățător, remunerațiunea s'îi fie destituirea sa din post și expunerea familiei sale la perirea de foame? 'Mi se pare că ven. consistor dela Lugoj a mers mai departe cu asprimea, decât chiar dl Trefort, neașteptând nici sfârșitul cursului supletor din Arad, unde nenorocitul învățător se chinuie cu limba maghiară, ca să poată face examenul recerut prin draconicele ordonanțe ministeriale!

Un tânăr cu talent musical. Din Arad ni se scrie: „Tânărul absolvent gimnast Stefan Șerb, nepot al doamnei Nicora, compositoarea a mai multor piese musicale românești, terminând cursul gimnasticii la Jászén de maturitate, s'a prezentat la Preșanția Sa dl episcop Ioan Meșianu cu declarațiunea de a se pune în serviciul dieceșiei, dacă i s'ar conferi un stipendiu anual pentru a-și urma și completa studiile sale musicale în străinătate. Noi, cari cunoaștem pe tânărul Șerb în respectul talentului său musical din debutările sale în cercuri mai restrinse, familiare, n'am putut decât gratula dieceșiei, câștigându-l pentru catedra de muzică la institutul pedagogic-teologic, la care atât de mult se simte trebuința de un profesor cu studii și conștiințe superioare musicale. Căci starea de lucruri de până aci, nu poate fi susținută, fără a ne bate joc de musica bisericească“.

Bausznern și Moldován. Sub acest titlu cetim în „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt“ următoarele: „După manifestul dlui Guido de Bausznern comunică foile maghiare un articol publicat de inspectorul reg. de scoale, Grigorie Moldován, în „Nemzet“, prin care acesta voiesce să facă conaționalilor sei gust pentru „culturegylet“-ul din Cluj. Vom ajunge încă și acea comedie, ca cu privilegiul festivităților iminente ale „culturegylet“-ului din Cluj să fie Sașii și Românii în persoanaledomnilor Bausznern și Moldován purtați pe palmei de către entuziasmații întemeietori ai „culturegylet“-ului.

Sciri politice. Din Londra se depeșează, ca năile de războiu au ocupat insula Cuelpart și au făcut de-alungul Cheului întărituri. — Din Zanzibar se comunică pe cale privată, că diferențele cu Sultanul s'au aplanat. Se dice, că Sultanul a recunoscut suprema stăpânire germană și a promis, că-și va retrage trupele.

Diplomați diletanți. „Budapester Tagblatt“ scrie, că ministrul-prezident Tisza nu va lua parte la intervenirea monarchilor în Kressier, ci ducându-se el la Ostende, baronul Orczy va reprezenta Ungaria la intervenire. „O mărturisim sincer — dice foaia budapestană — că n'avem de loc voie să ne plângem pentru aceasta. Dacă sănătatea ministrului-prezident are lipsă de băile de Ostende, ar fi nedrept și neuman de a pretinde, ca să meargă la Kressier, cu atât mai virtuos, cu cât baronul Orczy încă va căsa acolo gura tot cu atâta demnitate, cu care probabil ar căsa-o și dl Tisza.“

Se caută traducători. Cetim în: „Sieb.-d. Tageblatt“: „La protonotarul comitatului Bistrița-Năsăud vine scriitorul unui avocat român din Bistrița și cere la însărcinarea principalului său un document, de care are lipsă. Scriitorul s'a folosit cu privilegiul acesta de limba română. „Ce vrei dela mine“, îi strigă protonotarul, eu nu te înțeleg, dacă vrei să vorbesci cu mine românește, adă-ți un traducător“. Dacă dl Banffy Dezső înțeasă funcțiunile comitatense cu astfel de indivizi, poftescă și susțină pe speșele sale pentru fiecare câte un traducător — ca să nu suferă bietul cetățean contributor daune din cauza unei astfel de „gospodării hotentotice“.

Industria română. Cetim în „Galații“: Cu o deosebită plăcere aducem la cunoștința publică, că unul din fabricanții de postavuri indigene, dela Pitești, dl. Mihail Lazar, a adus spre vânzare în oraș felurite stoffe din propria sa fabrică. Aceste postavuri le are expuse la cofetăria universală și le vinde cu prețuri moderate.

Detragerea debitului postal. Ministrul ungar de comunicațiune a detras debitul postal pentru țările coroanei ungare diarului „La voce degli operai italiani e dalmatini“, ce se dice că ar sta în serviciul „Italiei iridente“. De ce alte state nu mai au nevoie de a opri intrarea în țeară a foilor străine?!

Inconveniente s'învârsite de poliția din Budapesta. Nu toată poliția capitalei Ungariei, ci numai Bérczy, căpitan polițenesc de cerc în Budapesta, a fost suspendat de curând pentru motivul, că o cercetare disciplinară pornită în

contra lui a constatat, că a contras fără camele o datoriă de bani dela un cetățean, promițându-i în schimb a mijloci rezolvarea unui proces, ce-l avea acest cetățean la tribunalul din Budapesta, în favorul împrumutătorului.

Furt. Un furt mare s'a s'învârsit în orașul Loreto din Italia. S'au furat adevăd din o fundațiune numită „Santa Casa“ mai multe obiecte prețioase de artă. Fundațiunea stănd sub protectoratul guvernului, acesta a trimis doi funcționari pentru eruarea hoților.

Ofiterii englezi din armata turcească. În Turcia au fost aplicați în decurs de mai mulți ani ofiterii englezi pentru a regula serviciul de gendarmerie de acolo. Precum se scrie din Constantinopol, acum toți ofiterii englezi au fost demisionați deoarece guvernul otoman s'a pus pe cruțare!

Regularea frontariilor turco-muntene-grene. Regularea granițelor între statele de pe Peninsula-Balcenică pare că se trăgănează cu scopul vedit, ca să nu dispară toate isvoarele de ceartă, din care ar pute isbucni la timpul binevenit un nou războiu oriental. Comisiunea de delimitare a frontariilor turco-muntene-grene a primit instrucții nouă și acum se sperează, că comisiunea va fi în sfârșit în stare a rezolvi definitiv delimitarea.

Maceluri s'învârsite asupra creștinilor din China. „L'Univers“ publică următoarea depeșă a episcopului rom.-cat. din Cochinchina-orientală: În Poirier, Guegan, Garin, Mace și Martin au fost măcelăriți preste de ce mii de creștini. Măcelul și aprinderile continuă. Vicariatul e total pustiit. — Depeșă poartă datul de 8. I. c. n.

Industria noastră de casă.

Moto: Dați poporului de lucru, faceți să-și respălătească munca lui și i-ați pus temelie culturii lui adevărate.

I.

„Progresul sau sborul civilizațiunii poate începe dela un căpătâiu sau dela altul sau dela mai multe puncturi odată; destul că țința să fie întinderea aplicării legilor și cunoștințelor omenești. Cele două mijloace de a înainta civilizațiunea, sînt de a „propaga morala și industria, căci printrînsele obiceiurile devin mai binevoitoare și averea mai generală“. Acestea sînt cuvintele dlui Ioan Ghica în opul său „Conversațiuni economice“ pag. 284.

Morala și industria sînt dară adevărate temelie a civilizațiunii unui popor.

În țeara unde lipsește morala și industria, acolo golul îl ocupă miseria și ignoranța. Nisuița principală de ați la toate popoarele cu dor de cultură, e asigurarea bunei stări materiale și morale.

Această luptă culturală nu e însă ușoară, căci lupta se poartă cu arme foarte neegale. Popoarele cari se află ați în fruntea civilizațiunii numesc „cultura modernă“, când le succede a nimici centrele locale și tradițiionale locale. „Liberalism modern economic“ numesc deschiderea tuturor tîrgurilor internaționale pentru mărfurile lor cu scop de a se înăvuți din sudoarea celor mai puțin iscușiți și fără industrie proprie.

Pe când limba și literatura națională dă unui popor caracterul său național, care îl deosebesce de ori și care alt popor, industria națională e condițiunea sine qua non de viață.

După cum însă limba și literatura națională are și trebuie să aibă un caracter deosebit de alte popoare, așa și industria națională are și trebuie să aibă caracterul său național deosebit de industria oricărui alt popor.

Întrebați pe ori-care comerciant practic, dacă nu va sci deosebi îndată la vedere ori-ce marfă după proveniența sa. El va deosebi îndată și acurat, marfa franceză de marfa engleză ori germană. Colorile, forma exterioară, calitatea, gustul, sînt semnele caracteristice la ori-ce industrie națională.

Noi Românii, firește nu avem în sensul adevărat al cuvîntului industrie națională; cum se putem ave, când nu o au nici popoarele conlocuitoare, care a fost libere în dezvoltarea lor în decursul secolelor, pe când Românul era sclav.

Avem însă o basă destul de solidă. Nu avem lipsă decât să dezvoltăm acest germine, pentru-ca să ajungă la o înflorire mare și înflorită.

Industria română de casă așa cum o poate vedea și studia ori și cine, s'a dezvoltat în decursul timpului din însăși natura și caracterul poporului român. Industria noastră de casă se poate numi cu adevărat cuvînt industrie populară română, căci e propriul product al inteligenței și muncii poporului nostru.

Aici nu află nimic străin, colorile, forma exterioară, gustul toate sînt proprii a neamului nostru. Ori unde ar fi expuse articole de industrie de casă română între articole de industrie străină, industria de casă română bate la ochi

după semnele ei proprii naționale, aici zace un tesaur nespus de mare pentru poporul român.

Popoarele conlocuitoare nu se pot lăuda cu o industrie de casă în sensul acesta, pentru aceea avem cu un motiv mai mult a fi mândri de industria noastră de casă.

Spiritul culturii moderne dus cu puterea aburului străbate în toate stratele popoarelor, nimicesc centrele locale și tradițiunile vechi.

Adevărată armă de apărare contra acestui spirit modern de contopire, e lupta culturală în sens specific național. Această luptă însă nu se poate continua, ba nici începe, fără a nu fi asigurată mai înainte bunăstarea materială și morală, ear' aceasta nu se poate altfel, decât prin întemeierea și dezvoltarea industriei naționale, care dă mijloacele necesare la lupta culturală.

Expozițiunea noastră națională din urmă a surprins chiar și pe străini și convingerea e acum generală, că această industrie română de casă dezvoltată în mod sistematic, poate să devină cu timp un isvor nesecat de bunăstare materială și morală a poporului român.

Această industrie de casă chiar și în starea ei primitivă de ați aduce poporului nostru o economie pe an de multe sute de mii, care rămân în punga lui, căci se ne închipuim pe un moment, că Românul cumpără toate îmbrăcămintele și toate uneltele care ați le prepară însuși prin munca sa proprie, — de unde ar scoate el această sumă colosală? se înțelege că cu atât ar trebui să fie și mai sărac de cum e ați.

Camera comercială și industrială din Brașov a recunoscut după date statistice, că Românul îmbracă în parte mare cu industria lui de casă și pe Sas și pe Maghiar, el produce dar' un prisos de industrie de casă, cu a cărei valoare își acopere alte lipse ale sale.

II.

Industria de casă e de două categorii: industrie de casă populară și industrie de casă artificială.

Industria de casă populară se nasce și crește cu poporul, o învață fiul dela tată, și așa din generațiune în generațiune; ea servește numai pentru lipsele primitive ale poporului. Astfel vedem că industria de casă lăsată sorții sale, nu se dezvoltă nici se lătește în gradul cum ar cere trebuințele de ați înmulțite și rafinate. Urmarea naturală a acestei nepăsări e, că industria noastră de casă cu deosebire în oraș și în apropierea lor e nimicită cu desăvîrșire prin industria străină. Femeia română nu posedă acea inteligență, acele cunoștințe, care le cere gustul modern pentru modelarea materiilor.

Economia națională se nasce cu poporul, crește cu el, înflorește și apune cu el dice Frid. Bitzer, asemenea și industria de casă a unui popor. Dacă vei afla că un popor cum se îmbracă, cum se nutrește și cum locuiește, vei sci să judeci și gradul lui de cultură și gradul lui de avuție.

În ținuturile românești depărtate de influența culturală a orașelor, de exemplu în părțile Cămpiei, în ținuturile Mureșului, între muți, găsim industria de casă în starea ei foarte primitivă, cu deosebire la populațiunea între munți, găsim toate uneltele de economie și de casă în o stare deamnă de compătimitare, carul cu roatele cele mari fără fer, plugul, grapa, grebla etc., mobilele de casă precum și casa de locuit, în starea ca înainte cu 100 de ani, nici o înaintare, nici o meliorare.

În oraș și în ținuturile mai apropiate de oraș, carul, plugul și toate uneltele economice și de casă și în parte mare și industria de casă de țesături ce ni le da mai înainte industria de casă populară, sînt scoase din domeniul lor; locul acestora l'a ocupat industria artificială străină. Lucru firesc, căci lipsele înmulțite și rafinate n'au mai putut fi satisfăcute de o industrie de casă populară, care n'a ținut pas cu civilizațiunea modernă și lipsele ei.

Urmarea nimicirii industriei noastre de casă e, că în oraș locul portului național român, l'a luat portul străin, cu materii străine, rele și scumpe. Preuteasa, dascălița, notăreasa din comune le vezi îmbrăcate în nise materii din boltă cu colorii multifarii, încât 'ți se pare că e o țurcă scoasă în public ca să ridă lumea de ea.

Se poate afirma cu toată pozitivitatea, că industria noastră populară merge cu pași gigantici spre apunere, dacă nu se vor lua măsuri energice pentru dezvoltarea ei conform lipselor moderne.

Deci, spre acest scop, unicul mijloc de scăpare nu poate fi altul, decât, înlocuirea industriei de casă populară de până acum, cu industria de casă artificială.

Industria de casă română nu mai poate fi lăsată în viitor sorții sale, trebuie să urmăim în această privință directiva luată de conaționali nostri maghiari și sași, care întemeiază scoli anumite pentru industria de casă.

În toate ținuturile românești se află femei nu numai inteligente în ce privește industria de casă, dar' și cu destulă stare materială, pentru-ca să se facă cel puțin un început cu războaiele cele nouă; de sigur că încurajarea nu ar lipsi, materiile țesute și modelate după trebuințele timpului prezent, ar ave trecere mai mare de cum ar crede cineva și rentabilitatea ar îndemna a înlocui războaiele vechi și necorespunzătoare cu cele nouă, industria populară primitivă s'ar în-

locui cu cea artificială și mai corespunzătoare, prin aceasta s'ar pune temelie la dezvoltarea mai departe în toate ramurile industriei de casă, și poporului nostru în timp de eamnă i s'ar da de lucru, și munca lui i s'ar respălă bine.

I. Roman.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Însuși dl Xenopol (pag. 78) spune, că Valachia „purta atunci (pe timpul Asanescilor) încă numele de Bulgaria“ cum se află ea numită și în mapa Catalană din a. 1375. D-sa crede însă că acest nume ar fi rămas din timpul ăntăului imper bulgar. Oare nu este mai drept a cugeta aici la imperul romano-bulgar al Asanescilor, pentru al căror timp și scriitorii bizantini deosebesc, ca și pentru imperul bulgar de mai nainte, o Bulgaria dincoace de Dunăre față cu alta de dincolo? Ear' istoriograful contemporan al întemeierii imperului româno-bulgar, Nicta Choniates, spune că: frații Petru și Asan au restabilit vechiul imper al Bulgarilor și Vlachilor, și că în luptele lor cu Bizantinii ei se retrăgeau pe malul stîng al Dunării, de unde primiau și oști (ed. Bonn. pag. 487—489). Cum sînt de înțeles aceste sciri, vedem din documente, unde Asanescii se numesc regi ai Bulgariiei și Vlachiei,¹⁾ și unde Valachia nu poate fi căutată dincolo, ci numai dincoace de Dunare. În scrisoarea regelui Bela IV al Ungariei către Papa Gregorie IX din a. 1238, după care dl Xenopol crede că Valachia s'ar fi numit pe atunci Bulgaria, este vorba tocmai de țările lui Ioan Asan II, în privința cărora Bela se înțelege cu Papa ca ele să fie smulse de sub stăpânirea regelui româno-bulgar și supuse regelui Ungariei.²⁾ Aici se spune și despre Oltenia: „circa partes Bulgarie in terra, que Zeuren nominatur“.³⁾ Cine va studia cu luare aminte acest document, în legatură cu celelalte acte privitoare la raporturile cu Ioan Asan II, trebuie să admitem că aici este vorba de Oltenia (Țeara Severinului) ca parte a imperului româno-bulgar. Și „țeara Bulgarilor“ din cronica lui Fazel Ullah Rashid (a. 1240), care dl Xenopol (p. 77.) crede că ar fi Ardealul, este determinată de dl Hășdeu (Ist. critic. p. 12 și 68.) cu mai bun temei ca Valachia.

Fie de ajuns aici aceste sciri, pentru a arăta cât de neîntemeiată este deci părerea, că imperul româno-bulgar al Asanescilor nu s'ar fi extins și dincoace de Dunăre. Astfel se explică și preponderanța elementului român în acest imper, care cuprindea Bulgaria și Valachia, preponderanță ce o arată clar toate mărturiile contemporane, și pe care dl Xenopol o respinge cu nedrept. Pe când în ăntăul imper bulgar elementul român era mai mult cel supus, în imperul româno-bulgar al Asanescilor el este cel domnitor, pană-ce, către sfârșitul acestei dinastii române, imperul se desfăcă într'un stat român din stînga Dunării, și altul bulgar din dreapta fluviului. Aici trebuie cercate și originile principatului Valachiei, cu instituțiunile sale bizantino-bulgare și cu numele Ion în titlul domnitorilor, moștenit dela Asanesci.

(Va urma.)

Înștiințare.

Onoratele direcțiuni ale drumurilor ferate de stat și a drumului ferat din Valea-Someșului, au binevoit a pune și de astădată la dispozițiunea comitetului „Asociațiunii transilvane“ un număr de blanchete pentru dobîndirea de bilete de călătorie cu preț scăduț tour și retour, în favorul membrilor „Asociațiunii“, cari ar voi a călători la adunarea generală ce se va ține în orașul Gherla la 29 August n. și zilele următoare. Anumit — excepționând trenurile accelerate — cu un bilet de cl. III-a se poate folosi pentru călătorie vagon de cl. II-a și cu 1/2 bilet de cl. II-a se poate folosi cl. III-a, ear' pe trenurile omnibus, 1/2 bilet de cl. I-a dă dreptul a călători pe cl. II-a avînd de a se însemna în blanchet locul, de unde voiesci a folosi drumul ferat. Blanchete de aceste s'au trimis tuturor direcțiunilor despărțimentelor „Asociațiunii“, de unde cei doriți pot fi provăduți după trebuință, întocmai ca și dela comitetul central din Sibiu.

Preșidiul „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“.

Sibiu, 11 August n. 1885.

Iacob Bologa,
v.-pres.

Dr. D. P. Barciuanu,
secretar

¹⁾ Vezi corespondența regelui Ioanitu (1197—1207) cu Papa Inocențiu III, la Theiner, Monumenta Slavorum meridionalium t. I, și bulele papale privitoare la Ioan Asan II (1218—1241) la Theiner, Mon. Hung. 155—157.

²⁾ Theiner Mon. Hung. I. 171. Bulgariam et alias terras Asoeni occupare, et sedi apostolice in spiritualibus, in temporalibus vero nostre iurisdicțiuni, deo cooperante, subiugare. . . .

³⁾ Citatul dlui Xenopol (p. 78): „in terram Zemram circa partes Bulgarie“ este fals. Forma „terram que Zemram nominatur“ provine numai în scrisoarea Papei către Bela, dar' fără „circa partes Bulgarie“.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— În 14 Septembrie n. a. c. imobilele lui Mihail Waltner, decătră judecătoria cercuală din Vinga, în comuna Chinez (com. Timiș).

— În 9 Septembrie n. a. c. imobilele lui Martin Szilvásy, decătră tribunalul reg. din Murș-Oșorhei, în comuna Murș-St.-Craiu.

— În 22 Septembrie n. a. c. imobilele v. d. Antonia Herczegh, decătră tribunalul reg. din Oradea-mare, în comuna Agriș.

— În 24 Septembrie n. a. c. imobilele transcrise pe numele Maticza Srbska la tribunalul regesc din Arad.

Edicte:

— Din partea judecătoriei cercuale din Sighișoara se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea lui Daniil Orendi, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Se provoacă decătră tribunalul reg. din Oradea-mare toți cari au drepturi de pretensiune la averea v. d. I. Mezey, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea tribunalului reg. din Brașov se provoacă toți cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea văduvei răposate, Ioana Fabrițius, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea tribunalului reg. din Arad se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Ferdinand Trojacsek, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea judecătoriei cerc. din Buteni se provoacă toți cari au drepturi de ereditate la averea lui Pavel Halic, a 'și-le insinua în 45 de zile.

Concursuri:

— Un post de servitor la judecătoria cercuală din Oravica. A se trimite concursurile în 6 săptămâni la președintele tribunalului din Biserica-albă.

— Un post de director de cancelărie cl. II. la tribunalul reg. din Panciova. Concursurile se pot trimite în 4 săptămâni la președintele tribunalului.

— Un post de magistrul postal în comuna Pauliș (com. Aradului). Concursurile se se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Oradea-mare.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Elisabetopol. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la președintele tribunalului reg. de acolo.

— Un post de controlor cl. III. la oficiul de dare în Sătmăr. Concursurile se pot trimite în 3 săptămâni la direcțiunea financiară de acolo.

— Un post de magistrul postal în comuna Marosbogát (com. Turda-Arieș). Concursurile se se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

Sciri economice.

Piața din Sibiu, 14 August. Grâu Hectolitra 74—80 chilo fl. 4.80 până fl. 5.60, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.60, până fl. 4.40, secăra 66 până 72 chilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. 3.— până fl. 4.—, ovăș 38 până 45 chilo fl. 1.70 până fl. 2.30, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 4.— până fl. 4.60, melaia 74 până 82 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.30, sementa de cânepă 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pasat de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sâpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fân 100 chilo fl. 1.60 până fl. 02.—, cânepa fl. 40.— până fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75 până fl. 3.25, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr., carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 42 până 44 cr., carnea de berbec 22 până 24 cr., ouă 10 cu 18 până 22 cr.

Piața din Mediaș, 13 August. Grâu hectolitra fl. 5.—; până fl. 5.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50; secăra fl. 3.— până fl. 3.30; orz fl. — până fl. —; ovăș fl. 2.— până fl. 2.20; cucuruzul fl. 3.25 până fl. 4.—; seminta de cânepă fl. — până fl. —; crumpenele fl. 1.50 până fl. 1.75; melaia hectolitra fl. 14.— până fl. —; mazerea fl. 8.— până fl. 10.—; fasolea fl. 4.— până fl. 4.50; linte fl. — până fl. —; chiminul (secăreana) fl. 40.— până fl. —; sâpun brut 100 kilo

grami fl. 30.— până fl. 36.—; lumini de sâu vârsate fl. 54.— până fl. —; unsoarea de porc fl. 55.— până fl. 60.—; slămina fl. 55.— până fl. 60.—; cânepa fl. 42.— până fl. 44.—; fânul fl. 2.40 până fl. 2.65; sâpunul 100 bucăți fl. 26.— până fl. 40.—; spiritul gradul 10 cr.; carnea de vită kilo 40 până — cr.; carnea de vițel 32 până 36 cr.; carnea de porc 40 cr.

Târgul de rimători în Steinbruch. În 13 August n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 39 cr. până 40.— cr., unguresci grei, tineri 42 $\frac{1}{2}$ cr. până 42 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 43.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 41.— cr. până 41 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., ușoară 42.— cr. până 43.— cr., românesci de Bakony, grei 37.— cr. până 38.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 38 $\frac{1}{2}$ cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 40.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 40.— cr. până 42.— cr., transito ușori 40.— cr. până 42.— cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 14 August st. n.

Budapesta: 18 1 17 30 70.

Cursul pieței din Sibiu.

din 14 August st. n. 1885.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.80	vând.	8.86
Lire turcesci	"	11.10	"	11.15
Imperiali	"	10.10	"	10.16
Ruble rusești	"	1.22	"	1.23

Bursa de Budapesta

din 14 August st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—	—
" " " 4%	98.65	—
" " hârtie " 5%	92.20	—
Împrumutul căilor ferate ung.	148.50	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.25	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	125.—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.25	—
Bonuri rurale ung.	103.—	—
" " cu cl. de sortare	102.50	—
" " bănețene-timșene	102.75	—
" " cu cl. de sortare	102.25	—
" " transilvane	102.—	—
" " croato-slavone	102.—	—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	98.—	—
Împrumut cu premiu ung.	—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	121.—	—
Renta de hârtie austriacă	82.70	—
" " argint austriacă	83.40	—
" " aur austriacă	109.—	—
" " " " " "	139.—	—
" " " " " "	875.—	—
" " " " " "	289.50	—
" " " " " "	284.10	—
Argintul	—	—
Scrisuri fonciare a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—	—
Galbeni împărătesci	5.91	—
Napoleon-d'ori	9.90	—
Mărci 100 imp. germane	61.35	—
Londra 10 Livres sterline	125.10	—

Bursa de Viena

din 14 August st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—	—
" " " 4%	98.65	—
" " hârtie " 5%	92.30	—
Împrumutul căilor ferate ung.	148.40	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.60	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	125.—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	109.20	—
Bonuri rurale ung.	103.25	—
" " cu cl. de sortare	102.50	—
" " bănețene-timșene	103.—	—
" " cu cl. de sortare	102.50	—
" " transilvane	102.50	—
" " croato-slavone	102.—	—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	97.75	—
Împrumut cu premiu ung.	118.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	121.20	—
Rentă de hârtie austriacă	82.80	—
" " argint austriacă	83.40	—
Rentă de aur austriacă	109.15	—
Losuri austr. din 1860	139.50	—
Acțiunile băncii austro-ungare	976.—	—
" " " " " "	289.50	—
" " " " " "	284.30	—
Argintul	—	—
Galbeni împărătesci	5.92	—
Napoleon-d'ori	9.91	—
Mărci 100 imp. germane	61.35	—
Londra 10 Livres sterline	121.15	—

Bursa de București.

Cota oficială dela 14 August st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	—	vând.	93.—
" Rur. conv. (6%)	"	—	"	—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	281.—	"	—
Banca națională a României	"	1252.—	"	—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	31.—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Acț. de asig. Națională	"	226 $\frac{1}{2}$ —	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	—	"	89 $\frac{1}{4}$ —
Societ. const.	"	170.—	"	230.—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Aur	"	—	"	10.80

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

Din fundațiunea fericitului Metropolit și arhiepiscop Alexandru St. Șiucluțiu se scrie concurs cu termin până în 15 Septembrie a. c. st. n. pentru un stipendiu de 300 fl. v. a. usuat de Aureliu St. Șiucluțiu acum Dr. în

filosofia, pentru un stipendiu de 200 fl. v. a. usuat de medicinistul Teodor Bota, carele nu 'și-a legitimat progresul făcut în studii în anul scol. 1884/5., pentru un stipendiu de 100 fl. v. a. usuat de Teodor Raica absolut gimnasist; pentru patru stipendii de câte 60 fl. v. a. usuate: unul decătră Demetriu Dan, altul de Demetriu Axente gimnasisti absolți, al treilea de Gavril Carșiai, care însă nu s'a legitimat despre progresul făcut în studii în anul scol. 1884/5., și al patrulea devenit pre altă cale vacant.

Doritorii de a obține unul din aceste stipendii au de a 'și instrui cererile sale concursuale cu recerutele testimonii scolastice cu calculi de eminență, atestate de botez, atestate de paupertate dela antistia comunală politică subscrisă și decătră parochul și judele procesual respectiv, cari toate astfel instruite se vor subșterne subsemnatului Capitul metropolitan pe termenul suprasemnat.

Dintre concurenți, consăngenii piului fundator vor avè preferință, ceea-ce vor avè să documenteze cu

În urmă
pendii se recer
la care vor s'ș

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

Pentru 4 stipendii din fundația fericitului Constantin Alutanu fost canonic metropolitan în Blaj, din cari două de câte 60 fl. v. a. usuate de Simeon Zachanu și August Cheresteșiu absolut gimnasist, ear' alte două de câte 40 fl. v. a. usuate de Eugeniu Tohati și Valeriu Rusu gimnasist, cari nu 'și-au legitimat progresul făcut în studii în anul scolastic 1884/5., se excrie concurs până în 15 Septembrie 1885.

Concurenții la aceste stipendii au de a 'și instrui cererile lor concursuale cu testimoniu scolastic cu calculi de eminență, cu atestat de botez și cu atestat de paupertate dat de antistia politică comunală subscrisă și decătră parochul local și decătră judele procesual concernent și întărit cu sigilele oficioase, și pre acele până la termenul suprașis a le subșterne subsemnatului Consistor metropolitan

Consăngenii piului fundator în sensul testamentului, vor avè preferință.

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 2324—1885.

169 [2—3]

Excriere de concurs.

Pentru două stipendii de câte 315 fl. v. a. usuate unul decătră Gavril Dobrea doctor în medicină, și altul decătră Emil Bardosi absolut jurist, pentru un stipendiu de 84 fl. v. a. usuat de Augustin Cheșian absolut jurist și pentru trei stipendii de câte 63 fl. v. a. usuate: unul de Laurențiu Petricu gimnasist absolut, altul de Alexandru Romanțian și al treilea de Emil Lazar ambii gimnasisti, cari însă nu 'și-au legitimat progresul făcut în studii în anul scolastic 1884/5., toate din fundațiunea fericitului Dr. Simeon Romanțian, și declarate de vacante, se excrie concurs cu termenul de 15 Septembrie a. c. st. nou. La cari pot concura:

a) numai acei tineri studenți miseri, cari sînt născuți în Transilvania și

b) la așcutătorii de medicină ori drepturi pot concurge și aceia, cari se vor aplica la științele reale, precum: tehnica, montanistica și silvanistica,

d) dintre concurenți vor avè preferință ceteris paribus, cei de origine nobili și consăngenii cu piul fundator, ce vor avè să documenteze cu atestate legale.

e) dela concurenți se cere, ca prelungă testimonii scolastice să producă carte de botez, atestat de paupertate, care să fie provăduț cu subscrierea antistiei comunale politice și a parochului respectiv, și întărite cu sigilul comunal și parochial, precum și cu subscrierea oficiului de cerc, ear' în cetății și opide cu subscrierea antistiei cetățene ori opidane,

f) fiindcă toate concursurile sînt a se așterne la locurile mai înalte, concurenții se fac atenți, ca la cererile sale să nu alăture testimonii scolastice în origine, de cari vor avè lipsă cu ocasiunea înscrierii lor pe anul scol. 1885/6., ci să le alăture în copie legalisate,

g) să spună expres în concurs, că la care universitate, academiă, gimnasiu ori alt institut vor s'și continue studiile în anul scol. 1885/6.

Cererile concursuale astfel instruite să se subștearnă până în 15 Septembrie a. c. st. nou la subsemnatul Consistor metropolitan.

Blaj, în 11 August 1885.

Consistorul metropolitan gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Prima fabrică de casse ardeleană

a lui

A. G. Öszy

recomandă

CASSELE SALE DE BANI ȘI CĂRȚI

sigure contra focului și a spargerii

anume construite și cari se pot descuia numai de cumpărători instruiți, de diferite forme și mărimi, cu prețuri mai eține, decât fabricatele de acest soi ale altor fabrici. Cassele se pot vedè în localul fabricei

Sibiu, strada Neustift Nr. 9.

Recunoștință publică.

La recercarea fabricantului de casse de aci A. G. Öszy, prin aceasta se adevărește, că cele două casse de documente, duple, sigure în contra focului și a spargerii (înalte de 2-15 metri, în lățime de 1-38 metri) provăduțe cu nou perfecționatul lăcat american de împuns și cu două lăcate chubb, comandate dela susnumitul fabricant și fabricate de el însuși, atât cu privire la bună-tatea fabricatului, cât și cu privire la prețul moderat, au aflat cea mai deplină recunoștință.

Subscrisa cassă de păstrare poate recomanda cu toată căldura ori-și-cui fabricatele de casse din patriă ale dlui A. G. Öszy.

Sibiu, 20 Ianuarie 1885.

Direcțiunea

dela „Hermannstädter allgemeine Sparkasse“.

23 [133]

Afară de atestatul de sus, mai stau spre privire la dispoziție încă alte multe scrisori de recunoștință și laudă.

Cataloage de prețuri, ilustrate, la cerere se trimit gratuit și franco.